

Roosevelt izdal splošen pravilnik-Pakt o srebru podpisan

INDUSTRIJSKA PODJETJA SPREJELA ROOSEVELTOV PRAVILNIK ZA OBRAT IN PLAČE. — KAMPANJA ZA VEČ DELA IN VEČJE PLAČE. — RAZNI UGOVORI IN DRUGO O PRAVILNIKU.

Washington, D.C. — Predsednik Roosevelt je obelodanil svoj splošen pravilnik koncem zadnjega tedna. O tem pravilniku bo imel nocoj tudi propagandni govor na ameriški narod na Radio. Za ta govor, ki je že naznanjen potom tiska se vsa ameriška javnost zelo zanima. Predsednik apelira za več dela in večjo industrijsko aktivnost. Pravilnik za razne industrije je površen in določa le minimalne plače ter čas delovnih ur. Pri vsem tem bo nastalo pri uvajanju mnogo komplikacij. Pravilnik ne redi ni za pričakovati vsaj prvo leto ne, pri uvajanju določenega pravilnika. Kajti blagovna vrednost je z delno inflacijo že porastala. S tem paralelno bodo morale kvišku tudi cene industrijskih izdelkov, v kolikor gredo kvišku blagovne cene in plače. Pri tem bo morala jenjati medsebojna konkurenca industrijskih podjetij in veljati bodo morale uniformirane cene za izdelke povsod.

Predsednikov pravilnik je izdan za poizkušnjo za dobo pet mesecev. V ladjedelnih je predpisan 30 urni delavnik in tudi za druga javna dela tako. Slamnikarska industrija ima predpisan 40 urni delavnik, plača minimalna 30 do 35c na uro, kar bo zneslo komaj \$14.00 na teden. Elektrsarska industrija ima 36 urni delavnik in minimalne plače po \$10.50 do \$12.60 na teden. Povprečni pravilnik določuje nekako 35 urni delavnik na teden in od \$12. do \$14. minimalne plače na teden.

Ves pravilnik je sicer neka minimalna določba od strani administracije. Ako se vsa industrija uravna po njem, bo s tem le zaslužek, ki ga potrebujejo delavske družine za svoje življenje. Pametno bi bilo se tole: da bi administracija tudi določila maksimalne cene, ki jih sme kdo zahtevati za življenjske potrebščine in drugo blago. Kajti zaslužek in trošek za življenje morata balancirati, drugače bo en konec krake, kakor je bil vedno dosedaj. Delavska družina, koje oče, navadni delavec, bo prinesel domov po teh novih pravilnikih kakih \$15. k večjemu do \$20. na teden, bo moralna previdno izdajati svoj zaslužek in ji še ne bo zadostovalo za življenje. Hrana, rent, obleka in drugo stane delavsko družino tudi pri najskromnejšem življenju več, kakor le borih \$14. na teden.

POGODBA ZA KONTROLO SREBRA

Podpisalo jo je osem narodov, ki producirajo srebro, za dobo 4 let.

London Anglija. — Osem narodov je v soboto podpisalo posebno pogodbo za kontroliranje srebra. Vse bvezne države se zavazujejo za dobo 4 let, da bodo omejevale produkcijo srebra in da ne bodo prodajale več, kakor le po pogodbi predpisane količine srebra za denarne in valutne namene. Namen te pogodbe je dvigniti ceno srebru, katero je tekom sedanje svetovne gospodarske krize prišlo skoro ob vsako pravo veljavo. Pogodbo so podpisale naslednje države: Združene države, Mehika, Kanada, Australija, Indija, Kitajska, Španija in Peru.

Glavno zaslug, da je prišlo do te pogodbe gre amerišskemu senatorju Pittmanu iz Nevade, ki se je v prvih dneh gospodarske konference v Londonu veliko prizadeval, da pribori večjo veljavo in tudi valutno upoštevanje srebru, kar pa ni mogel doseči. Začel je snovati drug načrt, ki se mu je zdaj posrečil. Namreč, sporazumno omejitve produkcije srebra in s tem avtomatično dvigniti ceno srebru. Posebne izjeme so določene za one države, ki plačujejo svoje vojne dolgove z srebrrom, tem je dovoljeno za take namene prodati večje količine srebra, kolikor ga potrebujejo za take obveznosti.

DELO V ILLINOISU

Chicago, Ill. — V državi Illinois je registriranih 1,700 raznih tovarn in industrijskih podjetij. Obrat teh podjetij je tekom junija narasel. Povprečno je bilo junija 6.8% več ljudi zaposlenih, kakor pa v mesecu maju.

ZOPET UGRABLJENJE

Oklahoma City, Okla. — Walter Jarret in Chas. F. Urshel, sta bila nepričakovano napadena v soboto večer v svoji poletni palači, ko sta za zabavo kvartala s svojima ženama. Vstopila sta dva močna ugrabitelja s strojnima puškama, zapovedala, da morajo biti vsi tiho, nakar sta vprašala: "Kdo izmed vaju je Urshel?" Ker ni bilo takoj odgovora, sta ugrabitelja odvedla oba v avtomobil in ju odvedla. Med potjo sta spoznala Urshela, nakar sta Jarretta potisnila iz avtomobila, Urshela pa odvedla v ujetništvo. Kaj je namer ugrabljenja se še ne ve. Urshel je oljni magnat in multimilijonar, ki premore, kakor poročajo nad 100 milijonov dolarjev.

z velikim pompom v soboto večer na zrakovoljni postaji, kjer ga je čakalo na deset tisoče ljudi. stva.

Pogled na uničujoče plamene, ki uničujejo mesto Camden, N.J. Ogenj je izbruhnil v lesnem skladišču.

PROSTOZIDARSKA LIGA RAZPUŠČENA

Austrijska vlada je razpustila ligo framazonov v Austriji.

Dunaj Austrija. — Zveza avstrijskih prostozidarjev, ki je bila organizirana leta 1887. je bila te dni ukinjena in razpuščena s posebno vladno odredbo. Organizacija je obtožena, da je ruvala neprestano proti katoličanom v državi in s tem kalila javni mir. Prostozidarji v Avstriji so do leta 1919. delovali bolj prikrito in tajno. Od leta 1919 naprej pa so svojo aktivnost poostriili in so postajali od leta do leta bolj in bolj nestrpni, dokler njih delovanje ni postalo naravnost neznosno, da je morala poseči vmes državna oblast. Gonja proti katoličanom je postajala zadnje čase naravnost ogabna. Norčevali so se javno iz cerkvenih obredov pri pogrebih in drugih takih cerkvenih opravilih.

PSIHOLOGIST GA JE POGRUNTAL

Bloomington, Ind. — Profesor psihologije Eber A. Teter, ja na svoj psihološki način vjel bančnega roparja, ki je napadel Bloomington National Banko ter jo oropal za \$574.00. Zgodilo se je tako le: Ko je ropar napadel banko in bežal nato iz banke je naglo skočil v plavo pobarvani avtomobil. Profesor Teter se je slučajno nahajal v bližnji banke in je videl, da je bil ta mož ožgan od sonca in da je imel male črne brke. Ko se profesor na to vsede doma k zausku je to zadevo v duhu proučeval. Pače mu v glavo misel: "Ako bi bil jaz ta ropar, bi se sedaj le peljal v mesto Bedford, nekaj milj stran, bi se dal tam obriti mustače in bi se po drugi strani vrnil nazaj in bi me nihče ne poznal. Ta misel mu je toliko časa krožila po glavi, da se je profesor vsedel v svoj avtomobil in se odpelje po nekem notranjem nagibu v sosedno mesto Bedford in se gre brit v brivnico. Komaj se dobro vsede, se pred brivnico ustavi plavi avto in iz njega istopi tisti brkasti ropar. Pride v brivnico in si da obriti brke. Profesor mu je na to

KRIŽEM SVETA ZA KATOLIŠKE ŠOLE V ŠPANJI

— Inomost, Austrija. — Hitlerjevi pristaši v Nemčiji si dajejo ustriči na glavah hitlerjevsko fašistično znamenje svastiko, zakrivljen križ na vrhu glave. To so poskusili tudi v Inomestu nekateri Hitlerjevji pristaši in avstrijske oblasti jih vsled tega kaznujejo. Neki delavec, ki si je dal ustriči svastiko je bil obsojen na tri tedne zapore.

— Dakar, Afrika. — Nemški letalec Wirtschaft, ki se je podal te dni preko Atlantika iz Afrika v Brazilijo se je moral ponesrečiti nad morjem in pasti v vodo, ker je že nad 48 ur zapoznil s svojim pristankom v Braziliji. Na iskanje se so podale tri ladje, toda doslej še brez uspeha.

— London, Anglija. — V Baldonu so postavili novo katoliško cerkev, katero so posvetili Sv. A'danu. Cerkev, ki je stala nad \$30,000.00 je dobila več kot polovico prispevkov za zidavo od ameriških katoličanov iz Združenih držav, pravi poročilo.

— Hilversum, Nizozemska. — Nizozemski katoličani kažejo zadnja leta izvanredno aktivnost pri misijonskem delovanju. Katoliška Radio postaja v tem mestu je določila poseben tedenski katoliški program, ki je namenjen v svrhu misijonstva in razširjevanja katoliške vere. Posebni misijonarji propovedniki so določeni za ta misijonski program. Delo, ki zasluži posnemanja.

PREBIVALCI KANADE

Ottawa, Kanada. — Leta 1931 ko je bilo v Kanadi ljudsko štetje, so našli 10,376,786 prebivalcev na kanadskem ozemlju. Od teh je Kanadcev francoskega pokolenja 2,927,990, kar zneso 28.28 odstot ali malo manj kakor celo tretjino.

SIRITE AMER. SLOVENC

previdno sledil na neko farmo, kjer se ga je ropar ustrašil in mu je izročil plen, ki ga je dobil na banki. Ro-par mu je prostovoljno sledil nazaj in je izpovedal oblastem, da je oropal banko iz vzroka, ker je neka druga banka zarubila posestvo njegovega očeta.

Iz Jugoslavije.

NENAVADNO VREME LETOŠNJEGA POLETJA; MALO PRED KRESOM JE NA GORENJSKEM ZAPADLO VELIKO SNEGA. — ZA-LOSTNE POSLEDICE STAREGA SOVRAŠTVA. — SMRTNA KOSA. — RAZNE VESTI IN NOVICE.

Sneženi meteži o kresu

Srednja vas. 28. junija. — Koncem maja in že poprej so pastirji zgnali živino in ovce iz hlevov v planino. Sprva je vse lepo kazalo, pastirji so si urezali palice, napravili piščali in se komaj še s pogledom poslavljali od doline. Nebo je bilo jasno iz dneva v noč in celo sape so mirovale. Ta planinska in pastirska idila je trajala le nekaj dni. Nastopili so hladnejši dnevi, nebo se je pooblačilo, začelo je doževati in ni prenehalo. Nastali so viharji ki so lomili drevesa in razmajali skale. Deževno vreme se je spremenilo v še hušje; mrzli dež je zledenel in pričelo je neusmiljeno snežiti. Krave in sploh živina naenkrat ni mogla do pašne in so jo komaj odgnali do staj. Ovce je pa sneg popolnoma zamedel in so jih gospodarji šele po dvanajdesnem iskanju komaj našli, vse premrle od mraza, pod grmovjem tik gozdov. Snega je tedaj padlo človeku do pasu in so bili planinci v smrtni nevarnosti, ko so po planinah iskali živino in jo zganjali po nevarnih poteh nazaj v dolino. Takih dni in vremen v tej letni dobi, ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Kmalu po tem se je zvedrilo, a ne dolgo za tem, je spet začelo snežiti, pa ne v toliki meri in je že naslednji dan vžslo solnce, ki je razgnalo temne oblake in raztalilo sneg, da so dva dni pred kresom zopet pognali živino in drobnico v planine, kjer upajo da bo ostalo do prihodnje jeseni.

Huda poškodba.

Večja družba mož in fantov se je neke nedelje popoldan zbrala v kleti posestnika Janeza Skledarja v kočicah, okraj Šmarje pri Jelšah. Med gosti so bili tudi Franc Skela, viničar iz Planskega, Jakob Kores in neki Jožef Butolen, oba iz Kočice. Med pijačo sta se France Skela in Jakob Kores spomnila nekega starega sovraštva, v katerega sta toliko časa vsak po svoje drezala, da je nastal med njima oster prepir, katerega posledica je bila, da je Kores ptegnil iz žepa nož in ga odprtega vrge na prazen sod. Skela, da prepreči huššo nesrečo je nož pobral in ga vtaknil v žep. Proti večeru so se vsi po sviloili in Skela se je mirno odpravil domov na Plajnsko. Komaj je bil oddaljen dobrih stokorakov od kleti, sta planila proti njemu Kores in že omenjeni Butolen in ga napadla. Pozval ju je k miru, česar pa nista hotela slišati. Da su ju ubranili, je potegnil iz žepa prejšnji nož in z njim zadal Koresu štiri vbode, ki so vsi bolj težkega značaja, da je moral Kores drugi dan v ptujsko bolnico.

Zrtev nevihte

Med nevihto, ki je nedavno divjala nad okoliico Bjelovara je strela na polju udarila v drevo, pod katerim je vedril kmet Gjura Lavrič s svojo ženo in otroci. Gjura, ki je star 35 let, je bil na mestu mrtev, ostali pa samo omamljeni.

Nov izvor nafte

V bližini Tuzle, v Ražnju pri Pribuju, so našli na nove izvirke nafte. Nemška geologa, Beischlag in njegov asistent Bayer, ki sta prišla iz Berlina, sta ugotovila, da so to le pičle količine nafte. Pač pa da je glavni izvor nafte, po njihovem mnenju blizu Mitrofana, ki je oddaljen kakih 10 milj od Tuzle.

Obsojena radi mazaštva

V Novem mestu je bila pred kratkim obsojena neka 44-letna posestnica Mulejeva iz škocjanske okolice, zaradi mazaštva. Obtožena je bila, da je nekaj ženski iz Zg. Vodal, ki je iskala pri njej pomoči, dala zdravlila, nekatera je po bolnišnici pomotoma zamenjala in po tem nevarno obolela. Mulejeva je bila obsojena na tri mesece zapore, pogojno na tri leta.

Gorelo je

Gorelo je pri posestniku Sagadinu v Slovenjsevi. K sreči se je ravno tedaj ulila taka ploha, kakor bi bilo iz škafa in je ogenj pogasil, drugače bi bila velika škoda. Ogenj je bil podtaknjen.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrl Franc Hribar, zasebni uradnik star 32 let. — V celjski bolnici je umrla Alojzija Glušič, dninarica z Zg. Ponikve pri Veliki Pirešici. Pri Dev. Mariji v Polju je umrla Marija Sešek, po domače Hostarjeva Micka, stara 84 let.

Nad svojega gospodarja

Posestnik in gostilničar Karel Kosar iz Ptujja je nekega dne šel v Janžkov vrh, pogledat, kako napredujejo njegovi vinogradi. Opazil je tam neke nerednosti in je na to opomnil svojega viničarja. Viničar je pa v jezi navallil na svojega gospodarja in mu grozil, da ga ubije s sekuro. Kosar se je moral zateči po pomoč na orožniško postajo.

Na počitnice so šli

Iz Ljubljane je odšlo koncem letošnjega šolskega leta 200 revnih otrok in sicer jih je šlo nekaj na Gorenjsko, v Medeno in Breznico, nekaj pa k morju. Dobrodelna mestna akcija je spravila skupaj potreben denar, da bodo tako tudi revni otroci deležni svežega zdravega zraka.

WILEY POST DOSEGEL LETSKI REKORD

New York, N. Y. — Wiley Post, ki se je podal v soboto 15. julija na rekordni polet okrog sveta, je dospel v soboto 22. julija ob 11:59 P. M. na tukajšnje zrakovoljno postajo Floyd Bennett Field. Za njegov rekordni polet je porabil Post 7 dni in 18 ur časa. S tem je posekal dosedanj rekord, ki sta ga naredila on sam in Harold Gatty pred dvema letoma, za kateri polet sta porabila 8 dni in blizu 16 ur časa. Wiley Post je bil sprejet

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoev po praznikih.

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker o tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dr. A. G.

Trajna rešitev socialnega vprašanja

Skoro vse, kar danes govorijo in pišejo o družabnem vprašanju, vzbujajo domnevo, kakor da se da to vprašanje naenkrat, tako rekoč z eno samo odločno potezo končno veljavno rešiti. Izvesti treba, tako menijo, le nekatere odločne reforme, pa bodo odpadle težave, pa bo tako rekoč sam posebi za trajno zavladal družabni red, ki bo vsem pravičen. Tako nekako si velika večina ljudi predstavlja rešitev modernega socialnega vprašanja ter s tega svojega stališča povsem upravičeno zameri vsem tistim, ki nočejo ukreniti, kar bi bilo treba storiti, čeprav imajo, ali se vsaj zdi, da imajo potrebno moč in priliko za to.

To naziranje je tako rekoč samo po sebi razumljivo in naravno. Zato tudi ni mogoče ljudem šteti v zlo, ako se ga oklepajo ter vdajajo sladkim upom v boljše čase, ko se jim ne bo treba nič več boriti za resnico in pravico, ker bosta tako rekoč sami po sebi vladali v vsem družabnem življenju.

In vendar tiči ravno v tem naziranju težka, reči smemo, usodna zmeta. Dejstvo je namreč, da takega družabnega reda, ki bi bil sam po sebi, brez stalnega napora vseh ljudi, stanov in slojev vsem enako pravičen, nikjer ni in ga niti ne more biti. To velja za vse čase in kraje, prav posebno pa je tako v naši moderni dobi.

Današnje, moderno sožitje ljudi je namreč vse preveč zamotano in zapleteno, da bi se dalo kar tako brez posebnega napora, brez medsebojnega prepricavanja in boja prav urediti. Smo pač ljudje kar vsi po vrsti le preveč omejeni, da bi mogli vselej jasno in nedvomno spoznati, kaj je zares pravično in kaj krivično. Pomislimo samo, kako težko je potegniti v moderni industriji vedno pravo mejo med tem, kar gre po vsej pravici delavcem in nameščencem in onim, kar pripada zopet po pravici gospodarstvu in podjetniku! Koliko je v vsakem takem primeru spornih vprašanj, ki jih ni mogoče odločiti brez posebnega raziskovanja in proučevanja!

In še treba upoštevati, da vidi podjetnik-gospodar vedno in povsod v prvi vrsti le svoje lastne težave in koristi. To je tako naravno, da drugače skoro ne more biti. Prav tako naravno pa je tudi, da mislijo delavci in nameščenci zopet v prvi vrsti le na svoje plačilo in jim je prav radi tega nemogoče, da bi zares pravično ocenili stvarne potrebe in upravičene zahteve podjetja.

Se mnogo težje kot to pa je priznati vsakomur, kar mu po pravici gre, posebno kadar bi morali to storiti v svojo lastno škodo. Tu postane človek le prerad slep in gluha za vse, kar bi moral bližnjemu priznati ali mu morda celo kar neposredno dati. Če je že pravo spoznanje stvari navadno šele plod medsebojnega dokazovanja in prepričevanja, potem je pač le še bolj naravno, da more voditi do resničnega priznanja tega, kar enemu in drugemu gre, le medsebojno tekmovanje in borba, mnogokrat celo kar odločna in vstrajna borba.

Seveda se mora to tekmovanje, se mora ta boj vršiti v duhu prave krščanske spravljivosti. Toda boj za resnico in pravico mora biti. Brez napora in brez boja ni pravega spoznanja in ni pravičnega družabnega reda.

To je važno. Kajti šele to spoznanje nam postavlja vprašanje moderne družabne reforme v pravo luč. Šele tu namreč vidimo, kako prazno in zgrešeno bi bilo, če bi se hoteli vdajati mi-

kavnim sanjam o nekakem idealnem družabnem redu, kjer bi vladala od vsega začetka in trajno, tako rekoč sama po sebi čista pravica napram vsem in vsakemu. Ne, takega družabnega reda ni in ga ne more biti. Življenje naše je boj in pravica je delež tistih, ki so vsak hip pripravljene vstrajno in žilavo se boriti zanj, ki so pripravljene se zanj tudi žrtvovati. To je nujno tako in bo tudi tako ostalo, dokler bodo hodili po zemlji nepopolni ljudje, kakršni so danes, ljudje, bolj nagnjeni k slabemu kot pa k dobremu.

ZAHVALA REV. J. CHERNETA Sheboygan, Wis.

Želim se tem potom zahvaliti vsem faranom za izkazano spoštovanje ob priliki moje srebrne sv. maše. Posebno hvalo sem dolžan društvu Krščanskih žena in mater. Brez tega društva bi te slovesnosti sploh ne bilo. V njih oskrbi je bil tudi banket. Najlepša hvala kuharicam in strežnicam, Mr. Frank Bowhance, ki je oskrbel mlaje in vsem njegovim pomagačem ter cerkovniku Kalanu, ki je imel te dni polne roke dela. Dalje se zahvalim cerkvenim pevcem in organistinji Stanki Skok za lepo petje in vsem društvom, ki so se slavnosti udeležila korporativno. Prisrčna hvala mali nevestici Mary Golick in njenim spremljevalkam Doris Carek in Hermine Ribic; mojim ministrantom, šolskim deklicam in pajčolanih in fantkom, ki so s svojo navzočnostjo povišali slavnost. Enako hvala njih materam, ki so se potrudile, da so jih tako lepo oblekle in jih pravočasno poslale. Iz srca sem bil vesel prisotnosti mojih dragih sobratov, duhovnikov in se jim prisrčno zahvaljujem: Rev. Missiju, ki je imel lep govor in bil tudi stoloravnatelj; Rev. John Peršetu, župniku iz Kansas City, ki ga toliko daljava ni ovirala, da bi ne prihitel in osebno izrazil svoje častitke; Rev. Anton Schiffererju in Rev. Potočniku iz Milwaukee, Rev. Juričku iz Omaha, Nebraska, Rev. Ardašu iz Kentucky in Rev. L. Koren iz Racine, in vse ostalim tujerodnim duhovnikom. Hvala tudi Mr. John Jerichu in Mr. Joseph Gregorichu iz Chicago.

Priznanje in zahvala cerkvenim odbornikom za dober red pred cerkvi in v cerkvi in njih pomočnikom. Društvu Krščanskih mater in žena za lep red pri banketu, kar je naparvilo dober utis na duhovnike, Viteze Kolumbove in na vse druge. Vse kar je bilo pisano v Sheboygan Press, tako na dolgo in široko, gre zahvala naši dirigentini cerkvenega zbora Miss Pauline Virant.

Vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali, da je bila ta proslava tak uspeh, naj Bog povrne, ker gre v prvi vrsti vsa čast Bogu, in imajo take slavnosti edinole namen širiti Njegovo slavo in vzbujati nove poklice. Prisrčna hvala tudi društvoma Krščanskih žena in mater ter

“Kraljici Majnika” in cerkvenim pevcem za njih darila. Prisrčna hvala Kolumb. vitezom za krasen dar.

Zahvala za darilo Marijine dekleške družbe — lepi srebrni venec, — Č. sestri M. Klotildi za krasno blazino na kateri je počival ta srebrni venec. Zahvala tudi našim čč. sheboyganskim sestram za njih trud, kinčanje oltarjev, za skrb fantkov, deklic in ministrantov. Lepo so mi te sestre in odbornice društva Kršč. mater in žena pihale na uho za to proslavo — koncem konca so imele največ odgovornosti in dela.

Hvaležen sem tudi za darove, ki sem jih dobil privatno, in za Vaše molitve. Naj Vas vse ljube farana blagoslovi Bog!

Rev. James Cherne.

RAZNE NOVICE IZ BARBERTONA

Barberton, O.

Bolj redko se kdo oglašja iz naše naselbine v časopisih. Je pač navada taka, da vsakdo raje bere, kakor pa piše. Da pa ne bodo po drugih naselbinah mislili, da smo pri nas zaspali, ali da nas je morda pobrala depresija, se bom sedaj oglasila. — Depresija je res z vso močjo pritiskala na nas, pa smo vseeno še pri življenju. Malo bolj žalostno izgledamo, a upanje imamo, da se bo tudi depresija končno od nas poslovila. Je pa tudi že skoro skrajni čas, da jo pobere tja proti Sibiriji in tam za vselej zmrzne. Kar je napravila gorja, se ne bo tako hitro pozabilo. — Kako vesel je sedaj družinski oče, ki je spet začel delati in mu bo na ta način mogoče zaslužiti kruha za sebe in svojo družino. Seveda, je še veliko ljudi, ki še vedno brez uspešno hodijo od tovarne do tovarne iskajoč dela, a ga ne dobe. Vedeti namreč moramo, da se ne more kar tako naglo vse popoboljšati in zopet spraviti na prejšnje stališče.

Da se obrača na bolje nam tudi priča število porok. Naš Father Moder je bil nekaj nedelj temu tako bizi, da je kar po tri eno nedeljo oklical. Tako se je poročil Frank Grbec, ki si je zbral za svojo izvoljenko lepo mladenko Mary Garber in jo popeljal pred oltar. — Da človeku ni dobro samemu biti, se je domislil tudi Albert Muren. Dobil si je družico, ki bo z njim delila zakonske križe in veselje, Julije Jankovič, ki sta si pred

oltarjem obljubila zakonsko zvestobo. — Novim poročencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova v zakonskem stanu.

Ker je sedaj sezona piknikov, se ti pikniki eden za drugim vrste, ker vsa društva imajo prave blagajne. S pikniki si drug drugemu pomagajo. — Tako bo imelo tudi naše društvo, Srca Marije svoj piknik in sicer v nedeljo 30. julija. Omenjeno društvo ni že več let imelo nikakega piknika, zato upamo, da ko vabimo na ta piknik vse prijatelje, sosede in znanca, da bodo ti prišli v velikem številu, posebno ko se naše društvo rado v takem slučaju odzove vsakemu povabilu. Saj je najlepše tako, da drug drugemu pomagamo.

Pozor torej Barberton, Kenmore, Sherman in vsa druga bližnja in daljna mesta v okolici, da prav gotovo pridete. Nikdar vam ne bo žal. Zabave bo na koše. Tudi Miss “sreča” se bo tam okoli izprehajala in kateremu se bo prav prijazno nasmehnila bo lahko marsičesa deležen, tako lep namizni prt, mižica! — Poskusite, morda bosti vi, ki najmanj mislite tako srečni, da se vam sreča nasmeji. Obljubili so nam tudi iz Clevelanda, da nas bodo ta dan posejtili. Peričlanom bi pa pripravljala, da pridejo s ta velikim busom. Da pa ne boste zamudili, pridite zgodaj. Vedite, da imamo obljubljeno, da se bo nekaj vrtele na raznju in cvrlo, zato se požurite, da ne dobite samo ostankov. Točilo se bo tudi, kar je po novi postavi dovoljeno. Za plesateljine bo igrala Tomšičeva orkestra. Tomšič je namreč poznani kot izvrsten muzikant, ki ga mnogi njegovi poslušalci že dobro poznajo. Samo glejte, da boste imeli dovolj močne podplate. — Torej na veselo snidenje na Hopičan Garden. Nič se ne ustrašite slabega vremena, ker če bo dež imamo tam dovolj prostora pod streho, da se lahko kljub dežju lahko zabavamo naprej — Na svidenje na pikniku.

M. Ž., zast.

NAJNEUSTRANEJŠA ŽENSKA

Mo 25 letnem skoro nepretrganem življenju v divjini se je vrnila v civilizacijo Avstralka Hunterjeva. Pripeljala se je v Port Davos, kjer se hoče odpočiti. Port Davos leži 140 milj izven divjine.

Hunterjeva je živila v pragozdu od svojega 7. leta. Ko ji je bilo 16 let, se je omožila z lovcom na bivolce. Spremljala je od tedaj svojega moža na vseh lovskih pohodih ter je delila z njim težave in neprijetnosti divjinškega življenja. Večinoma sta živila Hunterja med Marrascijom in Krokodilsko reko. V divjini je rodila Hunterjeva svoje-možu pet otrok, ki so vsi prišli na svet v hitro zgrajenih kolibah, katere sta zakonska tovariša po kratkem bivanju v njih zopet razdrla.

“Amerikanski Slovenec” vodi kampanjo proti depresiji, pomagajte mu!

BARAGOV DAN V LEMONTU

dne 30. julija 1933

Kakor je že bilo v slovenskih časnikih poročano, bode letos — dne 30. julija — velik, slavnosten dan v spomin velikega Indijanskega misijonarja in škofa Baraga. Na zadnjem letnem shodu “Baragove Zveze” je bil predlog za Baragov dan v Lemontu z največjim navdušenjem sprejet. Vsi častilci škofa Baraga so želeli da naj bi bil Baragov dan eden največjih letošnjih proslav slovenskega naroda v Ameriki. Ta vroča želja pravih, odkritosrčnih častilcev Baragovih se zaradi raznih in nepričakovanih zaprek ne bode uresničila, toda poskušajmo, da bode “Baragov dan,” zares dan skupne molitve za beatifikacijo škofa Baraga, našega rojaka.

Tem potom tedaj v imenu “Baragove Zveze” vabim vse slovenske rojake iz bližnjih in daljnih naselbin na Baragovo proslavo v Lemont. Zlasti pa pričakujemo veliko slovenskih rojakov in rojakinj iz slovenskih naselbin v bližini mesta Chicago. Katoliški možje in katoliške žene — pridite v velikem številu na dan 30. julija v Lemont.

Ravno tako vabimo našo mladino na to proslavo. Kako

lepo bi bilo, ko bi se našemu pozivu odzvalo veliko število Ameriki rojenih slovenskih fantov in deklet, kajti ti bodo morali za nami nadaljevati našo delo za beatifikacijo škofa Baraga. Člani in članice naših mladinskih organizacij, cerkvenih in drugih, bi morali biti pričujoči v velikem številu pri Baragovi proslavi v Lemontu, da se navdušijo za idejo Baragove beatifikacije.

Na Baragov dan, dne 30. julija, bode zjutraj ob 10. uri (Day light Saving time) slovensna peta sv. maša, pri kateri bodo slovenska in angleška pridiga. Sv. Maša bode zunaj na prostem pri kapelici Lurske Matere Božje — na prostorih očetov frančiškanov. Popoldne ob 2. uri pa bode lep program v proslavo škofa Baraga. Nastopilo bode več govornikov, zapelo se bode nekaj slovenskih pesmi, i.t.d. Na to slavnost pride tudi slovenska šolska godba iz Joliet in slovenska šolska godba iz Chicago. “Baragov dan” bode zares lep dan in nobenemu ne bode žal, če bode prišel k tej slavnosti.

Torej na svidenju v Lemontu!

Za “Baragovo Zvezo”
Rev. John Plevnik, preds.

BARAGA DAY

The name “Baraga,” is the watchword of the hour, heralding every Slovenian of the land to a gigantic Baraga Day in Lemont, Illinois, Sunday, July 30.

In extending its invitation to every Holy Name Society, Sodality, Fraternal Union, Booster Club, and individual of our Slovenian parishes, the Baraga Association looks forward to Baraga Day as a “gigantic” day. Gigantic it shall be by very reason of the Solemn Holy Mass at ten in the morning. But to be gigantic in terms of loyal hearts and reverent faces gathered in mighty concourse about the altar of God, upon which we pray Heaven may deign to sanction the presence of Baraga’s name and image, requires the response of a vast and enthusiastic body of Catholic Slovenians to the call of Baraga Day.

Solemn High Mass will be celebrated at ten, daylight saving time, assisted by St. Stephen’s choir. St. Joseph’s Boys choir will chant the hymns at Benediction following the Mass. The ideal picnic groves and rolling monastery hills will provide an open tavern for the

Rev. M. J. Hiti

noon-day spread and — if you will — for a short siesta before the full-panoplied bands from St. Joseph’s, Joliet, and St. Stephen’s, Chicago, with farefare of trumpets, at two o’clock awaken the countryside to a huge ovation in honor of our beloved missionary bishop, Frederic Baraga.

Between trumpet strains, there will come from the eastward on the wings of the lake breeze, an echo or two from Chicago’s Fair of Progress. And those echoes will bring to us pictures of the sky-rides, reputed to be higher than something or other; of airships, faster than something or other; of refrigerators that keep us cooler than someplace or other; of medical discoveries that make us live longer than someone or other; of progress; proud progress; triumphant progress.... And we will wonder whither all this progress? Beneath the still, motionless leaves of the convent trees, we will ask of that progress; is it a little as precious as the progress we will have made heavenward by having gained, in Baraga, another friend in God’s eternal court

Rev. M. J. Hiti

CIVILIZACIJA NAS NI OSREČILA

Ko se je Bernard Shaw vrnil s svojega dolgega potovanja okoli sveta, so ga vprašali v Londonu po njegovih vtisih. Bernard

Shaw je dejal: Kamorkoli sem prišel, sem moral ugotoviti, da so civilizirani narodi nesrečni in nervozni, necivilizirani pa brezskrbni in srečni.

IRITE “AMER. SLOVENCA”!

“TARZAN IN ZLATI LEV”

(53)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Medtem, ko sta Tarzan in La, sopihtala v dušičnem dimu, ki je napolnjeval presvetli stolp Dihantne palače, je v čno noč oddaljenem kraju džungle, Esteban, goljufivi Tarzan, zakopal zlato. Brezvestni Španec je že zaslišel Owasovo izdajstvo. “Nemogoče mi bo,” je pomislil, “najti ta prostor zakopanega bogastva”. Potrebno je namreč bilo iti k obrežju po dve zalogi in nosače, s črni so se nahajskani, zelo uporno vedli, kakor jim je bil Owaza naročil.

Dobra misel je obšla Estebana, ko je delal narčne, da se poda k obrežju, po nove zaloge. Da bi ne posabil, kje leži zakopaneno zlato, je sklenil in napravil natančen obris kraja kjer je zaklad. Narisal je vse na gladko stran leopardove kože, ki mu je služila za obteko. Rimal je z ostrim predmetom, ki ga je namakal v kri neke živali. Od Owaza je izvedel za imena krajev in jih dobro označil. Owaza je pa komaj čakal odhoda nepravega Tarzana, da se masčuje.

Ko je Ivana dospela do obrežja, da se popejze z ladjo v London, je dobila brzobjav, da je oče izven nevarnosti in ji ni potreba na dolgo pot. — Po par dnevnem počitku se je odpravila zopet na dolgo in težavno pot proti domu. Ko je srečno prišla do doma — izvedela, da se Tarzan njen mož, še ni vrnil iz Oparja, kamor je šel po zlato. Korak je pa bil ves v srbečih in ni mogel verjeti, da bo oče srečno premagal vse težave ovire.

Izvedela je tudi o pobegu Džabalje, na katero je bil Tarzan tako navezan, da bi ga ne dal za vse od sebe. Teden po njenem prihodu domov so se vrnil Waziri, katere je Tarzan vzel s seboj, ki so povedali, da slutijo, da je Tarzan po domnevi nezgodi, zopet izkubil spomin. — Ivana se je odločila, da pojde iskati Tarzana. Ko ji je Korak to odsvetoval, je odvrnila: “Veš, da sem s svojimi Waziri popolnoma varna.” In odpravila se je s 50 Waziri na pot. . .

DENAR

pošiljamo v Jugoslavijo in druge dele sveta po dnevnem kurzu. Zadnje dneve dinar stalno raste in se cene pogosto spreminjajo. Računamo po ceni onega dneva, ko dinar prejmemo. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:	Za izplačila v dolarjih:
\$ 3.00 130 Din	Za \$ 5.00 pošljite.....\$ 5.75
\$ 5.00 222 Din	Za \$10.00 pošljite.....\$10.85
\$10.00 468 Din	Za \$15.00 pošljite.....\$16.00
\$14.55 500 Din	Za \$20.00 pošljite.....\$21.00
\$20.00 955 Din	Za \$25.00 pošljite.....\$26.00
\$20.90 1000 Din	Za \$40.00 pošljite.....\$41.25
\$50.00 2420 Din	Za \$50.00 pošljite.....\$51.50

Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)
1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 31. Ponedeljek — Sv. Ignacij Lojola.
- 1. Torek — Sv. Petra Vezi.
- 2. Sreda — Marija Angelska.
- 3. Četrtek — Najdenje sv. Štefana.
- 4. Petek — Sv. Dominik.
- 5. Sobota — Marija Snežna.
- 6. Nedelja — Spremenjenje Gospodovo.

Rev. J. C. Smoley:

OSMA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

"Daj račun od svojega gospodarstva," je rekel gospod oskrbniku. Za tega ni moglo biti nič groznejšega, kakor tak ukaz. Koliko je zakrivil s svojim gospodarstvom! Kako bo dal račun? Nič več ne bo gospodaril, mu je rekel gospod, kaj bo sedaj storil? Hitro si je pomagal, znižal je dolgove gospodarstvom dolžnikom, ti bodo sedaj njegovi prijatelji in mu bodo gotovo radi pomagali. Kar je storil, seveda ni bilo pošteno, ogoljufal je zopet svojega gospodarja; toda ta previdnost, da je poskrbel za starost, je priporočila vredna, in gospodar sam ga je radi nje pohvalil, češ, da je previdno ravnal.

Ta prilika je važna tudi za nas. "Daj račun od svojega gospodarstva", se bo reklo enkrat tudi nam. Kedar? Ne vemo, ker ne vemo uro smrti. Kaj storiti? Dvoje: Mislimo na poslednje reči, in zmanjšujemo svoje dolgove, in se tako pripravimo za večnost.

Mislimo na smrt! Sv. Pismo pravi: "Spominjaj se poslednjih reči, pa vekomaj ne boš grešil." Sv. Avguštin pravi: "Nič ne drži človeka bolj od greha, kakor pogostna misel na smrt." Ne zato, da si kalimo življenje s takimi mislimi, marveč da se sprijateljimo s smrtjo in sodbo, da se je ne bomo bali. Bala se je pa ne bomo, če bomo pošteno živeli.

Vprašajte se dan za dnevom: Kako moram živeti? In smrt vas bo poučila, kakor nobeden pridigar na svetu. Samo en zried: Znana vam je Marija Magdalena, kako se je vdala grešnemu življenju in se spreobrnila. Bila je sestra Marte in Lazarja. Živela je v mestu Najm, kjer je Gospod obudil mladeniča v življenju. Ona je prostopasno živela, poznala je tega mladeniča, poznala njegovo mladost in moč, sedaj ga vidi na mrtvaški nosilnici. To jo je pretreslo, spregovorila je smrt. Spregovorila pa ni tako ostro, davje Marija Magdalena spoznala nevarnost, ki ji grozi, da bo pogubljena radi svojega grešnega življenja. Iskala je rešitev, našla jo je pri Gospodu, šla je k njemu, in Gospod je sprejel izgubljenovo ovčico. Pojdimo tudi mi k Gospodu in se ga oklenimo, on nas bo naučil pošteno živeti.

Olajšajmo pa si sodbo, skrbimo za večnost. "Gospodar je pohvalil krivičnega hišnika, da je previdno ravnal."

Tudi mi moramo ravnati previdno glede večnosti. Kaj storiti? Znižati, zmanjšati moramo dolgove, ki jih imamo pri Bogu. Vest je knjiga, kjer so ti dolgov zapisani. Odprite to knjigo, pa berite koliko krivic, koliko grehov bote tam našli! Kako bote dajali odgovor od tega? Zato pa hitro sedite dol, računajte in zmanjšajte dolgove! Kako? Usmiljeni Jezus nam je dal sredstvo za to, dokler smo še pri življenju! "Katerim bote grehe odpustili, so jim odpustili", je rekel apostolom. S pravo pokoro se bo zbrisal greh, dolg pri Bogu.

Preskrbimo si pa tudi prijatelje za večnost. Kake prijatelje? Ti so dobra dela, miločina, post. Ti nas bodo spremili v večnost; naši znanci, prijatelji, sorodniki nas bodo spremili do groba, naša dobra dela bodo šla pa z nami v večnost.

Zato bodite previdni, vedno mislite na besede: "Daj račun od svojega hiševanja". Daj Bog, da bi bili vsi, ko bote pozvani k sodbi, sprejeti v nebeška bivališča.

TRI MALO POZNANA ČUDA

PODZEMNA DRŽAVA — KULTURNA PALMIRA — PE-
RUJSKI ZID

V čas starega Pisma nas vedno mesto Garian, ki leži pokopano v Libijski puščavi. Sredi edinega brdja te puščave se skriva starodavno mesto, ki se je iz davnine ohranilo v svoji prvotni obliki. Iz belih peščenih morij kipi višina Gariana v deški lepoti. Oljčni gaji in pisani pašniki spreminjajo sliko pokrajine v čudovit prizor. Tu je kraj, kjer so se pred tisoči leti zagreblili ljudje v zemljo, in kjer njihovi potomci še danes točno po njihovih stopnjah hodijo v vseh dejanjih in nehanjih. Garian je pač najposebnejše mesto na svetu. Med tem ko se nudi zunaj prelepa pokrajina, kamor se nikdar ne zapraše oblaki samuma, za ljudska selišča, tičijo ljudje v podzemskih votlinah in pridejo na sončno luč le takrat, ko morajo gojiti oljčne gaje in oskrbeti črede živine. Neki inozemski dopisnik je pred nedavnim obiskal ta kraj

VIHAR V PEŠČENI INDIJI

Slika kaže, kako silni vihar dviga cele oblake peska in prahu v okolici mesta Khar-tura, Indija. V teh okolicalah imajo poslopja vrlo nizka, iz vzroka pred varnosti pred silnimi viharji.

VESLAŠKA TEKMA

Letna tekma v Long Beach, Calif. ko se kosajo dijaki v veslaških dirkah. Tekma se vrši med dijaki univerze v Washingtonu in dijaki Yale univerze. Dijaki iz Washingtona so zmagali.

in posrečilo se mu je tudi — ogledati si podzemno mesto. Kar je tu videl, je podobno stari orientalski pravljici iz tisoč in ene noči. Iz podzemlja se dvigajo tu in tam rovi, ki dovajajo notranjinski sveži zrak in so hkrati edina vez z zunanjim svetom. Ti rovi so precej prostorni in segajo v globino petih nadstropij. Poročevalec pripoveduje, s kakim strahom je stopal v podzemlje in kako so se mu nato odkrivali skrivnosti predmeti drug za drugim. Podzemno dvorišče, kjer se otroci igrajo! Ob strani tega dvora vodijo ozke ulice k domovom psameznih prebivalcev. Črvena vrata so samo priložna na dverje, saj imajo le ta namen, da skrivajo notranjost radovednim očem. Glavna ulica pa se razteza skozi sredino mesta; od nje se cepijo ozke povprečnice na obe strani. In po teh ulicah vrviyo ljudje, pozdravljajo čudnega tujca plašno in nezaupno ali pa zakrivajo svoje obraze s pajčolanji. Tudi trg se širi na sredini. In vse uličice se stekajo vanj. Tu se pač ob vsaki uri zbirajo prebivalci podzemlja na razgovor.

Prebivalci Gariana so vsi Judje. Deset tisoč jih šteje podzemlje, od teh 7000 žena. Dve sinagogi se prožita na kraju mesta. Poročevalec je smel v judovski tempel, kjer je strop posejan z zvezdami, spodaj pa se vrstijo stare klopi, črvice in polomljene. Čudovito delo je iz palminega lesa izrezljana skrinja zaveze, ki je zastrita z dragocenim pregrinjalom.

Kakor je rabin pripovedoval, je mesto staro nad 2000 let. In v tem dolgem razdobju se je število prebivalstva ohranilo na isti višini. Od česa živijo ljudje? Zunaj (na pokrovu mesta) se razprostirajo pašniki in črede živine. Tam rastejo oljčni gaji in njihove so polne žit. S tem se hranijo skromni prebivalci podzemlja. So pa po svoji fiziognomiji tipični Judje, le koža jim je temnorjava, kakršno imajo sosednji Arabci. Nimajo pa nikakih zvez z zunanjim svetom. Trgovske vezi s sosedi so za Gariano nepoznan pojem. Zaprti so povsem vase, pa tudi vla-

vestnega študija, so nam ti arheologi z dokaj razkrili staro kulturno mesto. To mesto je izredno dobro ohranjeno. Ceste, ki vodijo vanj, so okrašene z dvorstnimi stebriči, med katerimi se pleto loki. Središče mesta tvori pač staro svetišče boga Baala, ki zavzema ogromno prostore. Kvadrate dvorišče prehaja v sredini v orjaški kotel, v katerem so se verniki pred vstopom v tempel okopali in se tako očistili. Tempel sam, kakor tudi vse hiše po mestu so po večini mešanica orientalskega z grško-rimskim slogom, kar vse-kakor preseneča. Prednost ima grški slog. Edino, kar je tipično orientalsko, je vhod v tempel, ki vodi z vzhodne strani Bogati trgovci so si gradili palače, ki so se šopirile v razkošnem komfortu! Grški stebri so jih krasili; tudi trg, ki je bil omejen od marmornih stebrov, je bil grški, prav tako gledališče z rimskim odrom in orkestrom. Statue zaslužnih mož so se po vsem mestu vstale.

Glavni vir za spoznavanje kulture, običajev, nošnje, verstva itd., so pa kajpada le grobovi. Mrtevce so Palmirci poglagali v mavzoleje; bogati religiozi so bili njihova poslednja počivališča. Ti religiozi so danes domala vsi izkopani in kažejo izredno visoko kulturno starih Palmirov. Oblačila in lasje — vse po rimski modi, dočim so obrazi in geste — orientalski. Danes so seveda vsi grobovi izropani, slike in kipi pa romajo po vsem svetu in pričajo o visoki kulturi in bogastvu tega naroda.

V notranjinski svetiščnega okraja stanujejo danes Arabci v veliki revščini. Kako majhne so te luknje v primeri z veli-

Društvo 'SV. JERONIMA'

ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

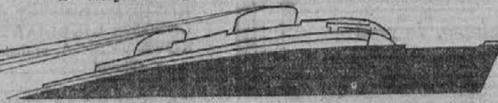
Ustanovljeno dne 19. aprila 1914. Šteje nad 200 članov v obeh oddelkih. Sprejema vse zavezne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta in v ml. oddelku od rojstva do 16. leta. Član ali članica, ko oboli, naj se takoj javi pri društvenem tajniku in potem naj se ravna po pravilih. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.

Odbor za leto 1933:

Predsednik MIKE F. TOMŠIČ, Box 217, Houston, Pa.
Tajnik JOHN BEVEC, Box 16, Strabane, Pa.
Blagajnik ANTON TOMŠIČ, Box 94, Strabane, Pa.

7 dni do JUGOSLAVIJE

Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI NA SVETU

BREMEN • EUROPA

POSEBNI VLAK ob parniku v Bremerhavenu jamči zelo udobno potovanje v LJUBLJANO. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbourga. — Ali potujete z ekspresnim parnikom COLUMBUS.

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL.

čino preteklosti, ki jo odkrivajo razvaline! Nobene zveze nimajo ti ljudje s preteklim svetom. Zdi se, da bo francoska mandatska vlada izgnala te revne arabske družine zgodovinskega področja, da bodo arheologi tem temeljiteje preiskali prastaro svetišče.

Veliko čudo so odkrili pred kratkim v Peruju. Letalci, ki so se spustili čez Kordiljere, so odkrili tu mnogo podolžnih dolin, ki so bile dolej povsem nepoznane. Posnetki z letal pa so pokazali še čudovite zidove, ki se že tisočletja prožijo z gorovja proti obali. Gre oči vidno za enako obzidje kakor je stari kitajski zid. Številni gozdovi pokrivajo vso to pokrajino. Zidovi so približno visoki in skoro toliko široki. Ta najdba je tem bolj zanimiva, ker o njej ne govori nobega zgodovinarja. Tudi španski osvoboditelji niso ničesar poročali o kakih trdnjavskih zidovih. Zdi se, da so junaški Chimus, ki so stolovali v Peruju pred Inko, postavili te orjake proti vpadam sovražnih Inkov, ki so pogostokrat naskakovali deželo, končno pa jim je le morala podleči država Chimov. Zidovi je niso branili. In vendar: stoletja so Evropei prihajali v Peru in odhajali pa niso našli nikakega sledu o tem grandioznem delu.

ŠIROM JUGOSLAVIJE

Požar

V Prepoljah na Štajerskem so zgorela štiri gospodarska poslopja posestnikom Gojčiču, Purku, Dobniku in Gregorovu. Zločinca je podtaknil ogenj pri Gregorovih. Ljudje so komaj rešili živino iz gorečih hlevov in najpotrebnejše iz gorečih hiš.

Divja žival

Razdivjan bik je pred kratkim napadel 25-letnega hlapca Ivana Slamiča iz Rance in ga podrl na tla s tako silo, da si je hlapec zlomil roko in dobil še druge notranje poškodbe.

Ponesrečil se je

V Češnjicah pri Moravčah se je ponesrečil 48 letni zasebnik Franc Požir, ko je padel z voza.

Nesreča na cesti

Čevljarjeva žena Anica Slur-

Gorelo je

Iz Gorij poročajo, da je pred kratkim napravil ogenj v industrijskem podejtu "Vint-dolin, ki so bile dolej povsem nepoznane. Posnetki z letal pa so pokazali še čudovite zidove, ki se že tisočletja prožijo z gorovja proti obali. Gre oči vidno za enako obzidje kakor je stari kitajski zid. Številni gozdovi pokrivajo vso to pokrajino. Zidovi so približno visoki in skoro toliko široki. Ta najdba je tem bolj zanimiva, ker o njej ne govori nobega zgodovinarja. Tudi španski osvoboditelji niso ničesar poročali o kakih trdnjavskih zidovih. Zdi se, da so junaški Chimus, ki so stolovali v Peruju pred Inko, postavili te orjake proti vpadam sovražnih Inkov, ki so pogostokrat naskakovali deželo, končno pa jim je le morala podleči država Chimov. Zidovi je niso branili. In vendar: stoletja so Evropei prihajali v Peru in odhajali pa niso našli nikakega sledu o tem grandioznem delu.

50 let službe

Ped kratkim je praznoval v Ljubljani 50 letnico uradniške službe Josip Puchinger, višji uradnik Hranilnice dravske banovine, prej Kranjske hranilnice.

Nesreča v gozdu

V gozdu za Betanovo, tako poročajo iz Maribora, so podirali drevje. Med njimi je bil tudi 72 letni posestnik Aleksander Obrecht iz Spod. Radvanja. Pri podiranju velikega drevesa, se je pri padcu izruvalo iz zemlje nekaj debelih korenin, katerih ena je Obrechta tako hudo oplazila, da je nezavesten padel po tleh in umrl.

Huda nesreča

Na cesti Dravograd-Muta je vozil hlapec gostilničarja Janeza iz Sp. Gortine s parom konj les na postajo. Konja sta se splašila nekega avtomobila in hlapec, ki je hodil ob strani, je pri tem prišel pod sprednji del voza in obvisel med kolesi. Hudo poškodovanega so spravili v bolnico.

"Prijatelja spoznaš v nesreči, sotrudnika listov pa v despresiji!"—Rev. J. Černe.

Pozor potniki

In posetniki svetovne razstave in drugi rojaki v Chicagi in okolici! Sporočam, da imam na razpolago vsak čas čiste hotelske sobe s kopalnicami in vsemi udobnostmi po zmerni ceni.

Domaća kuhinja preskrbuje goste z okusnimi jedili.

RUDOLF ŠROIF

HOTEL IN SLOVENSKA

GOSTILNA

SVEŽE PIVO VEDNO NA

ČEPU.

2047 West 21st Street,

CHICAGO, ILL.

Tel. Canal 5512.

Naznanilo in zahvala.

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da smo izgubili našega ljubljenega moža, očeta in brata

Martina Konda

ki je živel na 206 Jackson Str. Umrl je nagle smrti, zadela ga je srčna kap, dne 10. julija, deset minut pred 7. uro zvečer. Pokojni je bil star 67 let in bil eden izmed pionirjev slovenske naselbine v Jolietu. Rojen je bil v vasi Gradnik, fara Semčič v Beli Krajini. V Ameriko je prišel leta 1884.

V Jolietu si je ustanovil svoj dom in si izbral za družico svojega življenja Ursulo Šimanje iz vasi Osojnik, fara Semčič. V zakonu sta se jima rodila dva sina, Frank in Martin.

Pokojni je bil moč mirnega značaja, skrben oče svojih družini, in dober faran cerkve sv. Jožefa. Spadal je k dr. Vitezov sv. Jurija K.S.K.J., k dr. sv. Martina, Western Catholic Union in k dr. Sv. Družine. Vsa tri društva so se korporativno udeležila pogrebnice sv. maše, katero je daroval za pokojnikovo dušo č. g. župnik Rev. J. Plevnik dne 12. julija. Po končani sv. maši so ga s obrajte, sosedje, prijatelji in sorodniki spremili do hladnega groba na pokopališče sv. Jožefa.

Prisrčno zahvalo izrekamo č. g. župniku J. Plevniku, za darovano peto sv. mašo za pokojno dušo pokojnega in za cerkvene obrede, kakor tudi da so spremili pokojnega na pokopališče. Enako hvala lepa tudi č. g. Rev. J. Hiti, ki so prihiteli h pokojniku in mu podelili sv. poslednje olje. Iskrena hvala tudi pogrebniemu zavodu Težak Jenko. — Potem se zahvaljujemo našemu stricu in njegovi soprog, ki so prišli iz daljnega Kansasa in se udeležili pogreba. Iz srca se tudi zahvaljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, bližnjim in daljnim, ki so prišli pokojnika krogiti, ko je ležal na mrtvaškem odru, tem ki so darovali za sv. mašo in za vence in ki so se udeležili sv. maše in pokojnika spremili do hladnega groba na pokopališče sv. Jožefa.

Ti pa ljubljeni soprog in oče, počivaj v miru in sveti ti naj večna luč.

Zalujoči ostali:

URSULA, soproga; FRANK in MARTIN, sinovi; MARTIJA, brat.

Joliet, Ill., 18. julija 1933.

Izpod Golice

SLAVKO ŠAVINŠEK.

— Povest z gorenjskih planin —

Nakrat Matevž obstoji, poprime z roko Tilna ter mu pokaže proti robu tja čez hrastniški prelaz. Zdi se mu, kakor bi bila stopila postava na rob in pogledala v globel. Tudi Tilnu se je videlo enako, zato se oba prituhteta v tla. Njima sledita Anže in Mohor; vsi štirje poslušajo in sapo pridržujejo. Vendar ni ničesar slišati, ničesar videti. Znova se dvignejo dalje, Tilen vodi še bolj proti vrhu Kočne. Tiho, tiho se bližajo robu, Tilen ga prvi doseže. Leže v travo, poleg njega Matevž, in se potegne z glavo čez rob. Oba sta skrita čez skalo; nikogar ni videli. Tilen se umakne nazaj in pokaže z roko Anžetu in Mohorju naj zavijeta na desno, da prideta tam do roba in poskušata priti čez. Res kreneta oba tja, med tem se pa splazita Tilen in Matevž čez na drugo stran in ležeta na trebuh. Ne vidita pa, kako ležeta ona dva čez, oči morejo doseči le gornji del proti koči, ker leži mal hribec pred njima, ki jima ovira razgled. Zato ne vidita, da sta Anže in Mohor že prišla na rob in se povlekla čez. Tudi ne opazita, da sta dobrih dvajset korakov pred hribcem v travi dva financarja namerila puško proti Anžetu in Mohorju ter da se druga dva bližata hrastniškemu prelazu. Komaj pa sta Anže in Mohor čez rob, šineta financarja kvišku; glasen "stoj!" prereže nočno tišino in strel udari v zrak, za njim še eden.

Tilen in Matevž planeta pokonci ter stečeta na rob hriba. Vidita, kako stečeta financarja za Anžetom in Mohorjem, ki sta se vrgla nazaj na rob. Kot bi trenil, odloži Tilen tovor, pa se vrže ko ris na oba financarja v velikih skokih doseže najbližjega, ki se je, začuvši divje korake za seboj, ozrl, in preden more obrniti telo in puško seže Tilen z roko po njej mu jo z enim sunkom iztrga z levo roko, z desno pa bliskoma izvleče iz žepa nož in ga do ročaja potisne financarju v prsa. Financar krikne, tovariš se ozre in v naročje mu omahne ranjeni. Tilen odskoči, se ritensko umakne nazaj, ko pridrvi do njega Matevž in mu pokaže na levo, v nižino, od koder tečeta dva stražnika proti robu. Tilen nameri puško tja in ustrelji. Financarja počeneta v travo, ustrelita in strel udari ravno pred Tilna v zemljo.

Matevž se ozre proti koči in vidi, da od tam hitita tudi dva proti njim, pa jo naenkrat udarita čez rob na koroško stran. Izza roba se pože Anže na to plat in steče proti Tilnu in Matevžu, ko ga opazi financar, ki je ob ranjenem tovarišu in ustrelji, pa steče za bežičim. Matevž in Tilen šineta pokonci, da vidita, kam se vrže Anže ko počni nov strel proti njima, ki zbije Tilnu puško iz roke. V tem počni znova in čez Tilna se zvrne vznavk Matevž z glasnim krikom ter se zvali v travo. In še vidi v hipu Tilen, kako plane Anže nad oba financarja, podre prvega, drugega pa grabi za puško in oba se zvalita po strmini navzdol. Bliskoma se obrne Tilen, plane k Matevžu, ki leži nezavesten, mu odtrga srajco, ki je vsa krvava ter mu ruto, ki mu gleda iz malhe, položi na rano. Nato za trenutek pomisli skoči k nahrbtnikoma, zgrabi ju in v velikem zamahu zaluči v globel na koroško stran, kjer se valita dolgo časa po strmini globoko dol, vrže puško čez ramo, obilne ranjeni prst na roki, pa se skloni k Matevžu. Sliši: še diha ranjeni. Z močnima rokama ga objame, vzame v naročje kot otroka, pa zavije ž njim okrog vrha Kočne in zgine v grmovje na koroški strani.

Anže in Mohor, ki sta se najprej umaknila na koroško stran, sta pritekla v roke ravno obema stražnikoma, ki sta priskočila na strel od suhega prelaza sem, videla skočiti tihotapca čez rob in sta planila nanju. Med tem ko sta oba zgrabila Mohorja in ga kljub besnemu odporu podrla na tla ter zvezala, čeprav so se vsi trije precej globoko dol kotlali, se je Anže vrgel nazaj proti robu, kjer mu je hotel presteči pot financar. Zato je planil Anže, ne videč drugega izhoda, kar na slepo po strmini navzdol ter opazil financarja Stanka in Ivana, ki je ravno nameril puško proti Matevžu. Ozrl se je v ono stran. Divja groza za Matevža ga je obšla, zato se je brez premisleka vrgel v financarja, ki je med tem sprožil. S trenutnim pogledom je sledil Anže smeri puške in videl, kako je omahnul Matevž z razprostrtima rokama zviška nazaj. Vse je bilo v trenutku; prvi financar je zgrmel na tla, ko je Anže butil vanj, drugega je zgrabil za vrat; toda ta se je ko mačka okrenil, zvrnila sta se na tla in se kotalila po strmini navzdol. Drug drugega sta grabila med padcem za vrat, se davila in sivala, ali nista se mogla ustaviti. Priletela sta z vso silo ob skalo, da sta oba za hip popustila. Ali koj sta se še huje sprijela, in kdo ve, kako bi se godilo Ivanu, da mu ni priteklo Stane na pomoč ter z udarcem po glavi omamil Anžeta toliko, da sta ga mogla zvezati.

Medtem je kričal tovariš na vrhu, naj pride kdo na pomoč ranjenemu stražniku. Od kočje doli sta hitela dva; tudi Ivan, ki je pustil Stanka pri Anžetu, je hotel proti vrhu. Stražniku je lila iz prsi kri v curku, ko mu je tovariš izdrl nož, ki je tičal v mesu do ročaja. Za silo so ga obvezali, med tem so prihitei še tudi nemški stražniki, dva sta stekla v kočjo po nosilnico in ker se jima je videla rana smrtno nevarna, sta ostala dva pri ranjencu, dokler se nista vrnila tovariša z nosilnico, ki so nanjo položili težko ranjenega in ga previdno odnesli v dolino.

Ivan si je pri padcu izpahnil nogo in močno mu je otekala. Rad bi bil šel pogledat, kaj je z Matevžem in onim drugim, pa ni mogel. Povedal je ostalim, da je ustrelil enega, ki je padel vznavk čez rob, pa tudi drugega najbrže ranil ker se ni puška več oglasila. Poslal jih je, naj gredo gledat za njima. Šli so štirje; dva slovenska in dva nemška stražnika. Drugega je poslal Ivan k Stanku, ki je že predramil Anžeta in oba sta gnala zvezanega proti spodnji koči. Čez vrh sta prilezla ona dva, ki sta ujela Mohorja in sta ga tudi zvezanega peljala proti spodnji koči. Za njimi je šel Ivan opiraje se na puško in preklinjal bolečino v nogi ter pone srečni napad. V srcu pa mu je gorela nada, da je ustrelil Matevža do mrtvega.

Oni štirje, ki so šli iskat Matevža in Tilna, so dolgo stikali za sledovi, so naposled našli na koroški strani mlako krvi, ki se je svetila v nočni svetlobi, pa tudi videli gazi, ki sta ju utrla težka nahrbtnika. Nekaj časa so ugibali semtertja, lazili okrog skal, se sklanjali za grmovje, pa se naposled zdinili v mnenju, da se je težko zadeti zvalil po strmini v globel in se ustavljal morda globoko doli nekje; oni drugi pa mu je sledil. Prevarila jih je ukana Tilnova z nahrbtnikoma. Zato sta oba Nemca odšla v smeri gazi navzdol oba Slovenca pa sta se vrnila čez rob in odšla v Spodnjo kočjo za tovariši.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

SIRITE AMER. SLOVENCA! SIRITE AMER. SLOVENCA!

RAZNE KNJIGE

ki se dobe v zalogi knjigarne Amer. Slovenec:

VERSKE IN NABOŽNE KNJIGE

BERILA IN EVANGELIJI, za nedelje, praznike in imenitnejše godove celega leta	\$2.00
BREZ VERE. Devet govorov o neveri. Dr. M. Opeka	35c
DUHOVNE VAJE, za duhovnike. Urb. Nežmah	\$1.00
DEKLETOM. 1. zvezek. Krščansko življenje. Dr. A. B. Jeglič	45c
JAGNJE BOŽJE. 12 govorov o daritvi sv. maše. Dr. M. Opeka	60c
JEDRO KATOL. NAUKA. And. Einspielér	95c
JERUZALEMSKI ROMAN. Dr. F. Lampe	30c
KAM? Fantom in dekletom spisal Dr. F. Lampe	95c
KATHEZE ZA PRVENCE	35c
KNJIGA O MARIJI. Spomin na prvi slov. Marijin kongres v Ljubljani 1. 1924	\$1.75
KRALJ VEKOV. 10 govorov o Bogu. Dr. M. Opeka	75c
KRISTUSOVO ŽIVLJENJE IN SMRT. 1. in 2. del meh. vezava. Št. Kocijančič. Vsak del po	75c
KRIZANA USMILJENOST ali življenje sv. Elizabete. Dr. A. Stele	\$1.00
KRŠČANSKI NAUK ZA PRVENCE	35c
KRŠČANSKO KATOLIŠKO NRAVOSLOVJE. F. Kosce	75c
LEGENGE, o sv. Francišku in druge. Ks. Meško	75c
LURŠKI ČUDEŽI. Francosko spisal H. Lasser	75c
MALA CVETKA MARIJINA. D. M. Brumat	\$1.25
MLADENČEM. 1. zvezek Obramba vere. Dr. A. B. Jeglič	45c
MESTO NA GORI. 14 govorov o cerkvi. Dr. M. Opeka	\$1.25
MOST V ŽIVLJENJE. And. Čadež	75c
O KRŠČANSKI VZGOJI MLADINE. Okrožnica sv. očeta Pija XI.	35c
OB SKRIVNIH VIRIH. Dr. Jos. Jeraj. Pouk za življenje	60c
OD BLAGOSLOVIL	75c
O DVEH GREHIIH. Trinajst govorov za moralo. Dr. Mih. Opeka	60c
PAMET IN VERA. J. M. Seigerschmied. Slovenske mu narodu v potrdilo njegove vere	25c
PASTIRSKI LISTI. Ant. Mart. Slomšek	25c
PETER BARBARIC, vzoren hrvaški mladenič, vzor mladeničem slovenskim. P. A. Puntingam. S. J.	95c
PODROBNI NAČRT ZA POUČEVANJE VERO-NAUKA na ljud. šolah. A. Čadež	25c
POTA MARIJINA. Kratka šola lepega življenja za družbenice. Dr. Miroslav Brumat	75c
PREMIŠLJEVANJE O BOŽJEM SRCU JEZUSOVEM	60c
PREMIŠLJEVANJE O ŽIVLJENJU NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA za vse dneve celega l. 1. del	\$1.00
PRIDIGE. Mart. Avšič	\$1.00
PRILIKE PATRA BONAVENTURA v pojasnjevanje raznih verskih in npravnih krščanskih resnic	35c
PRI NAJBOLJŠEM PRIJATELJU. Franc Bernik	\$1.00
RAZLAGANJE CERKVENEGA LETA ali slovenski Goffine. Msgr. Vsl. Podgorc	\$1.50
SESTRA BENIGNA KONSOLATA FERRENO. Nje življenjepis	50c
SIRAHOVE BUKVE	\$1.00
SONCE IN SENCA. Dr. A. Tominec	\$1.00
SV. CIRIL IN METOD. A. Mart. Slomšek	50c
SPOLNUJ ZAPOVEDI. Fr. Bernik. 1. in 2. knjiga. Vsaka po	50c
SVETI KRIŽEV POT sv. Leonarda Porto-Mavriškega	15c
SV. TOMAŽ AKVINSKI. Dr. Angelicus. Življenjepis	75c
UMETNOST V BOGOČASTNI SLUŽBI. J. Flis	\$1.00
VEČERI OB LEMANU. Prof. M. Moravski. S. J.	65c
VODNIK MARIJANSKI. Navodilo za vodstvo Marijine družbe	75c
IZ LUČI IN TEME. E. Gangl	50c
Opeka	\$1.00
VZORNIKI PRVEGA SV. OBHAJILA. And. Kržič	\$1.00
ZA RESNICE. 18 obrambnih govorov. Dr. M. Opeka	50c
ZGODBE SV. PISMA. Dr. Jan. Ev. Krek. 1. in 2. del. Vezane v papirnate trde platnice, vsak del po	\$4.00
Fino vezane v usnje, vsak del po	\$7.50
ŽENINOM IN NEVESTAM. Dr. A. B. Jeglič	25c
ŽIVLJENJE SVETNIKOV IN SVETNIC. Matija Torkar. 1. in 2. del. Vsak del po	\$2.50

PESMI IN POEZIJE

BISERNICE iz belokranjskega narodnega zaklada. Ivan Šašel. 1. in 2. del. Vsak del po	75c
BRTIJE IZ VRTA SLOVENSKEGA PESNIŠTVA. Dr. Jos. Lovrenčič	50c
CVETJE NA POTI ŽIVLJENJA. M. Elizabeta O. S. Urs.	\$1.00
ČRNA GORA. Pripovedna pesem	25c
GORSKE PRAVLJICE. Jože Lovrenčič	40c
GORSKI VENEC vladike črnogorskega Petra II. Petroviča-Njegoša	50c
HOMERJEVA ILIADA. I. — VI. spev in VII. — XII. spev. Vsak	50c
IZBRANE PESMI. Ant. Funtek	50c
IZ MOJE CELICE. M. Elizabeta O. S. Urs.	\$1.00
JEVENJENJ ONJGIN. A. S. Puškin, Roman v verzih	50c
JOB IN PSALM 118. S. Gregorčič	\$1.00
KOZBAR. Izbrane pesmi Tar. Ševčenka	\$1.00
KORENITIZM KRITIKOM LJUBSKIM. J. T. Turkus	25c
KITICA MOJIH. B. Maister	75c
PESMARICA. Zbirka narod. pesmi	50c
VSTAJENJE DUŠE. 25 govorov za prerod. Dr. M. Pesmi. J. T. Turkus	75c
PESMI. J. T. Turkus	25c
PESMI V NEDELJE CELEGA LETA. L. Dolinar	50c
POEZIJE FRANCETA PREŠERNA	65c
POEZIJE. Frank Levstik	\$1.00
POEZIJE. S. Gregorčič. 1. del	75c
IV. del	\$1.00
POEZIJE. Zamejski	50c
PSALMI. Iv. Vesel	75c
RIMSKI VERZI. Dr. Mih. Opeka	50c
SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE. C. Golar	75c
SLOVENSKE LEGENDE. A. Medved	50c
SLUTNJE. Iv. Albrecht	35c
STRUNAM SLOVO. B. Miran (J. Stritar)	40c
ŠOTOR MIRU. Silv. Sardenko	75c
VALENTIN VODNIK, svojemu narodu	15c
ZBIRKA PESMI. Simon Gregorčič	50c
ZLATOROG. Planinska pravljica, R. Baumbach	50c

RAZNE KNJIGE

KATOLIŠKI SHOD V LJUBLJANI 1. 1923	\$1.00
KOLEDAR DRUŽBE SV. MOHORJA, za 1. 1921	20c
LETOPIS LJUBLJANSKE ŠKOFIJE, za 1. 1924	50c
NOVA VELIKA, arabska sanjska knjiga. Ilustrovan s slikami	\$2.00
Brez slik	\$1.00
MALA SANJSKA KNJIGA	45c
III. SLOV. KATOL. SHOD V LJUBLJANI 1. 1906	35c
ZGODOVINA ŽUPNIJE ŠENT RUPERT na Dolenskem	\$1.25
ZEL IN PLEVEL. Slovar naravnega zdravilstva. F. Magister	\$2.00

Knjigarne Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

O TEM IN ONEM

NEKAJ O KOMETIH

Komete imenujemo nebesna telesa, katera krožijo v presledkih več let krog solca in jih vidimo na zemlji po več tednov. Kometi so obdani od svetle megle, ki večkrat naravnost žari in napravlja nebesno telo kot izredno prikazen.

V starih časih so poznali 500 raznih kometov, katere so opazovali v gotovih presledkih. Danes, ko imamo zvezdarne in najboljše daljnogledne, se je število kometov znatno povečalo. Zadnji komet, ki je bil viden s prostim očesom, je bil Halleyev komet, ki se je prikazal leta 1910. Ta bleščeca nebesna prikazen se vrača vsakih 76 let in bo zopet vidna leta 1986.

Kometeska posebnost je takizvani Biela-komet, ki se je najbolj približeval zemlji, se vračal vsakih 6½ leta, a so ga opazovali slednjič leta 1852, od tedaj je nekam izginil.

Biela komet je tekkel leta 1832 trikrat bližje zemlji nego mesec. Ljudje so bili tedaj upravičeno v strahu, da bo komet zadel ob zemljo in bo prišlo di groznih nesreč. Strah se je izkazal kot neupravičen, a ko se je prikazal komet leta 1845, je bil popolnoma spremenjen. Plaval je krog solca v dveh ločenih delih, so ga še videli tako zadnjič leta 1852.

Akoravno so kometi nedolžne nebesne prikazni, so bili skozi stoletja največji strah človeštva. Da, niti danes ni tozadnevna prazna vera izginila. Pretežna večina ljudi vidi v pojavu komet napoved velikih nezgod. Zopet drugi so mnenja, da vsebuje kometov svetlobni rep strupene pline, ki bi lahko iz bližine uničili zemljo. Doslej so se izkazala kometna strašila kot ničeva.

Posebnost komet je, da izhlapeva na potu krog solca plinaste pare, ki tvorijo razsvetljen rep. Dolžina kometovega repa je večkrat prav znatna. So celo kometi, ki imajo po več repov. Komet od leta 1744 je imel 6 repov, oni od leta 1704 sedem. Doslej opazovana največja dolžina kometovega repa je znašala 250 milijonov milj.

Kitajski zvezdogledni zapiski omenja jo komet, ki je zatemnil v noči s svojim repom vse zvezde in spreminjal najbolj temne noči v svetle dneve. Leta 43 pred Kristusom se je prikazal komet, ki je bil dobro viden v sredi poldneva in ki je zatemnil svetlobo solca.

Leta 60 po Kri. so videli komet v časih strahovlade rimskega cesarja Nerona, ki je zatemnil žarke vzhajajočega solca. Leta 1618 so gledali velik komet, kojega konec svetlobnega repa se še ni pokazal na vzhodu, ko je bilo glavno žarišče do polovice nebesnega svoda. Prikazen tega repa je bila strašnejša radi tega, ker se je prikazoval kot ogromna pahljača.

Glava komet, ki se je prikazala na nebo leta 1811, je merila v premeru najmanj 800.000 milj, je bil torej 80 krat večji nego premer naše zemlje. Telesna vsebina tega komet, računano brez repa, je bila tisočkrat večja nego vsebina naše zemlje.

Dolžina repa komet iz leta 1843 je znašala 250 milijonov milj.

Donatov komet je svetil leta 1858 celih 39 tednov na nebu.

Čas prikazovanja danes znanih kometov še ni znan. So kometi, ki rabijo po več sto let, predno napravijo enkratno pot krog solca. Zgoraj omenjeni Donatov komet rabi, da preleti enkrat okrog solca, 2500 let.

Gotovo je, da kometi ne bodo uničili naše zemlje. Vsekakor pa imajo plinski delci kometovih repov znaten vpliv na magneto-električni položaj naše zemlje.

STO LET BRZOJAVA

Letos bi lahko slavili stoletnico, odkar se je pojavil prvi brzovjav v obliki, kakor ga razumemo danes. V široki javnosti velja ameriški slikar Samuel Finley Morse za izumitelja te velevažne priprave, ki je morda bolj nego vsaka druga moderna tehnična pridobitev z revolucionirala naše življenje in odpravila razdalje med ljudstvi in deželami. V resnici je Morse samo zelo izboljšal brzovjavni postopek in mu otvoril pot v široki svet.

Prava izumitelja elektromagnetskega brzovjava sta namreč bila slavni matematik Karl Friedrich Gauss in Wilhelm Eduard Weben, profesor v Göttingenu.

Že dolgo pred njima so bili ljudje, ki so skušali izkoristiti električni tok za oddajo sporočil. Med njimi je bil npr. anatom pravo na dejstvu da električni tok razkrajja vodo v vodik in kisik. V posodo, ki je bila napolnjena z vodo, je molelo 27 žic abecede, piko in vejico. Na oddajniku je bilo treba pritisniti samo na stikalo, ki je vključilo električni tok v ustrezajoči žici, a na koncu te žice se je v sprejemniku sprožil mehurček. Po mehurčkih, ki so odgovarjali določeni črki, je bilo lahko zapisati sporočeni stavek. Aparatura je delovala celo na razdaljo 8½ milje, a je imela seveda polno nedostatkov, ki so povzročili, da ni mogla prodreti. Pred vsem je zahtevala od postaje do postaje najmanj 27 žic.

Gauss in Weben sta prva uporabila elektromagnetski tok za brzovjavne namene. Njiju prva telegrafna progna na tem principu je vezala fizikalni zavod in zvezdarno v Göttingenu na razdaljo še ne četrt milje, imela je samo eno žico in vso pripravo za hipno sprejembo smeri električnega toka. Učenjaka sta si z njeno pomočjo prav lahko sporočala posamezne besede ali preproste stavke. Seveda pa je bilo treba še dolgega dela, da se je iz te prvotne oblike elektromagnetskega brzovjava razvil moderni brzovjav.

SLEPCI BODO ŠOFERJI

V Haagu je na bulvaru Scevenigue profesor Langsner napravil zanimiv poizkus. Hotel je dokazati, da se upa voditi avtomobil po tej ulici z zaprtimi očmi. S pomočjo telepatije se bo dal voditi po drugih spremljevalcih v avtomobilu. Poizkus se je izvršil pred posebnim odborom. Prisostvovalo mu je seveda vse polno fotografov in časnikarjev. Navedenemu šoferju so zvezali oči s krepko ruto. Ob njegovi strani je stal en zdravnik, na drugi strani pa dva novinarja. Profesor Langsner se je spustil z avtomobilom v dir. Vozil je z brzino 70 km. Občinstvo je bilo prepričano, da je katastrofa nezizogibna. Toda prof. Langsner je dokazal nasprotno. Vsakrat, ko se je avtomobil že skoro približal kakemu svetilniku ali drevesu in so bili tudi potniki prepričani, da jim je odbila zadnja ura, je profesor zakrmil avtomobil stran in se izognil nesreči.

Vrtni se je hotel skozi najpremetnejši del mesta, toda policija mu tega ni pustila, ker se je bala, da bi se ne zgodila kak nesreča. Zato se je Langsner vrnil po bulvarju nazaj. Komisija je morala ugotoviti, da je imel Langsner ves čas zavezane oči in da je vsaka sleparija izključena.